

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 23 (3185) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Családaink a háborus időben*

Írta: Prohászka Ottokár

A háborúk szélvészét a családi fészkek is érzik; de mennyire érzik! Mennyi gond s aggodalom fészke ilyenkor a szeretet fészke; hány szemből csordul ki a bánat könnye s a néma ajkakon ott lebeg a kérdés, amelyre nincs felelet: Mi lesz veled? Viszajón? Ugy-e, visszajön?

Bizony ezt kérdezik és sokan kérdezik, mert bizony sok-sok családból elment az édesapa, elmentek a fiak, a testvérek; elmentek, még pedig ütközetbe háboruba mentek, s onnan nem jön mind vissza; hát ki lesz az, aki nem jön vissza? S ezt kérdezik s összebújnak, mint a csibék, mikor kánya kering az udvar fölött, vagy mint a juhnyáj kint a legelőn, mikor a vihar közeledik, s nem tud haza menni. Milyen fázós hát most az otthon a nagy gondban, s milyen láthatatlan árnyékok esnek minden családi fészkekre... a veszedelmek árnyai!

Mit kell hát ilyenkor tenni? Mivel fogunk világítani a sötétségben, hogy lássunk s el ne sötétedjék a lelkünk s mivel fogunk tüzelni e hidegben, hogy el ne hűljünk bizalmunkban? Hát ugyan mivel, ha nem nagy hittel s szeretettel?!

Bármily nehéz idő jár fölöttünk, a legszükségesebb az lesz, hogy a családnak feje legyen, s hogy ha a családátya el is ment, mégis minden családban ott legyen az ki magát a „családos emberhez” hasonlítani szeretne. Hinnünk kell, hogy köztünk van az a bizonyos „családos ember”, az Isten, s hogy velünk van s el nem hagy, s soha sem lehet őt úgy megérezni, mint ilyenkor, bajban, búban, aggodalomban. Ilyenkor szeret megnyilatkozni; ilyenkor akarja, hogy ráismerjünk, hogy vele szóba álljunk s kegyelmeit vegyük; azért mondja a szoltárokkal, hogy „ő — már mint én, meg te, meg mindenki, ki bajban van — segítségül hív engem: Te vagy Atyám, Istenem s üdvöm oltalma. S én megtartom neki irtalmasságomat és szövetségemet híven öneki” (Zsolt 88. 27.) Meg kell nyugodnunk abban a hitben, hogy az Isten velünk van, hogy köztünk van s hogy el nem hagy.

Lelkünknek második visszahatása e nehéz időben az lesz, hogy nagyon, nagyon közel akarunk jutni egymáshoz. Bizony az élet nincs mindig kedvező körülmények közé ágyazva, sőt azt nagyon is gyakran ellenséges hatások környékezik, melyek gyöngölnek az életkedvet s ölik az életörömet. De éppen azért tud az élet ellentétlét kifejtetni s ellenszegül, s visszahat a rosszra akár növény, akár áll-

* Ezeket a sorokat a nagy püspök 1914-ben, az elmúlt világháború kitörése után írta. Ma is éppen olyan időszereket, mint akkor voltak.

Jelentékenyen meggyengítették Eisenhower haderejét a tengely tuniszi támadásai

Montgomerynek nem sikerült Rommel csapatainak gyengítése. Fontos támaszpontot foglalt el egy német gyorscsapat az arcvonal déli szakaszán

Kudarcot vallottak a bolsevisták bekerítő kísérletei

Berlinből jelentik: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése szerint az a siker, amelyet a német és olasz csapatok kivívtak az elmúlt heti támadások során, a tuniszi francia csapatok jelentékeny részének kiverésével és megsemmisítésével, kihatásaiban még nagyobbá vált, amióta a helyzet teljes egészében áttekinthető. Az amerikai főparancsnokság ugyanis kénytelen volt más arcvonalszakaszról gyorsan csapatokat elvonni, hogy velük töltsék ki a támadt hézagokat. Ezenkívül Algir és Tunisz határvidékén a már régen összevonott amerikai erőcsoport jelentős részeit is kénytelenek voltak a veszélyeztetett arcvonalszakasz felé irányítani. Ez természetesen nagymértékben zavarta a megszálló amerikai-brit csapatok főparancsnokságának terveit. Eisenhower kétségtelenül el volt szánva arra, hogy a Tebessa környékén már hetekkel ezelőtt összevonott hadseregkötelékeit délkelet felé előrevesse és egyesüljön a 8. brit hadsereg erőivel Gabes térségben vagy attól délre. A tengely középtuniszi támadásai Eisenhower tábornokot jelentékeny erők elvonására kényszerítették, amivel hadereje annyira meggyengült, hogy aligha tudna támadást kezdeni, annál kevésbé, mert Montgomery is minden próbálkozása ellenére sem tudta Rommel csapatjait meggyengíteni. Eisenhowernek számolnia kell Rommel fölényes hadvezetésével és a német-olasz páncélos-hadsereg rendkívüli ütőerejével. Míg az északi arcvonalról csak tüzérségi zavartűzet jelentenek, Bon el Arada környékén, a déli szakaszon egy gyors német osztag megszállott egy fontos támaszpontot, messze az amerikai arcvonal előtt.

Voronyezs vidékére torlódott át a keleti harcok súlypontja

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti harctérről Berlinbe érkezett hírek szerint a harcok súlypontja mindinkább Voronyezs vidékére torlódott át. A bolsevisták nagy erővel folytatták támadásaikat, Voronyezstől nyugatra a németek megrövidített új védelmi vonalra vonultak vissza. Arra vonatkozólag még nem érkezett jelentés, hogy merre húzódik ez a védelmi vonal. Berlinben hangsúlyozzák, hogy a szovjet bekerítőkísérletei kudarcot vallottak.

Amsterdamról jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírrota csütörtök délutáni jelentése szerint egy dél-angliai város elleni légitámadás során jelentős károk keletkeztek.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI

jelenti: „Az összes erők háborús mozgósítása”. „Egész Németország a győzelemért”. — ilyen és hasonló címek alatt közlik a péntek reggeli német lapok feltűnő szedéssel a rendeletet, amelyt a német férfiaknak és asszonyoknak a védelem feladatainak való igénybevételéről szól. Kimerítő magyarázataiban kiemelik, hogy a legsúlyosabb harc idején a győzelem akaratának megnyilvánulása jut kifejezésre a rendeletben. A Deutsche Allgemeine Zeitung kiemeli a jelentkezési kötelezettség politikai és gazdasági jelentőségét. A bolsevisták általános támadására Németország totális mozgósítással felel. Ennek a válasznak nagy politikai jelentősége van. A Berliner Bör-

senzeitung szerint a rendelet főcélja a német véderő ellátásának biztosítása és a haza létfontosságú szükségleteinek megteremtése. Az egész német néphez egységes a tudat, hogy az egész német erő maradéktalan bevetése útján érhető el a nagynémet cél. A Völkischer Beobachter szerint nagy erőtartalékok mozgósítását jelenti a rendelet, ezek az erőtartalékok azonban nem az utolsó. A német nép teljesítőképessége jobban igénybe lesz véve, de egyáltalában nem merül ki. A nagy erőfeszítésekkel szemben, melyeket az ellenség mutat, a német erő élteti a német népet. Az ellenség kihívta a totális háborút, majd meglátjuk ki marad felül?!

A bolgár király is legnagyobb erőfeszésre hívta fel a népet

Szofia. (MTI.) A Bolgár Távirati Iroda jelenti: A bolgár király a csütörtöki trónbeszédre adott válasz átnyújtása alkalmával fogadta a képviselők küldöttségét és beszédet intézett hozzájuk, melyben többek között ezeket mondta:

— A mostani sorsdöntő idő megköveteli tőlünk, hogy a legnagyobb mértékben átérzezzük a haza iránti kötelezettségünket és megövjük a nép teljes egységét. A nemzet minden szellemi és teremtő erejét a végtelenségig meg kell fejtetni, hogy megvalósíthassuk legnemesebb célunkat, a nemzet egységét. Ez a cél a bolgár nép legdrágább eszménye, az az eszmény, amelyet a történelem hagyományozott ránk és melyet a bolgár nép fiainak számtalan áldozata szentelt meg. Az az eszmény, amelynek megvalósításához a tengelyhez tartozó szövetségeseink is drága áldozatokat hoztak. Szilárdan bízza a bátor és dolgozó bolgár nép katonai és polgári ere-

lat vagy ember legyen.

Mikor ránk csap a háború s a csapások szélvészre, akkor megvetjük a lábunkat, átkaroljuk egymást s kettős bátorsággal s szívóssággal óvjuk házunkat, gondozzuk családunkat, gyermekeinket s jószágunkat s várjuk a jobb időt. Oly közel áll ilyenkor ember, emberhez, családtag családtaghoz, gyermek édesanyjához, s úgy érzik azt mindnyájan, hogy egymásra szorulnak. Mikor úgy kiszakad kö-

rükből az édesapa s nincs támasza az édesanyának, mikor a gyermekek is megérik az erős karoknak, annak a bízó szempárnak s meleg szívnek hiányát: akkor valami erős érzés küzd föl magát a lelkek mélyéből, mely mint nagy vágy s nagy elszántság hatja át valamennyit, s megembereli magukat s iparkodnak pótolni munkát, vigaszt, meletet s szeretetet.

Mily nagy áldás háramlik tehát még e szomorú időkben is a család-

dokra, ha a veszedelmek behatása alatt tényleg megerősödnek a családi érzések, s ha szülő, gyermek, testvér egyaránt megtapasztalja, hogy egymáséi, hogy egymásra szorulnak s egymásnak köszönnek sok-sok jót, amit magukból, egymagukban állva, sohasem merithetnének; ilyen a családi közösség, meghitt bizalmasság, a megértő szeretet, a béke és öröm, dacára az élet terhének s küzdelmének!

nyeiben, bölcsességében és önralmában. Odaadó küzdelemmel és teremtő munkássággal minden erőfeszítést megte-
ezünk, hogy minden téren biztosítsuk az
egységes Bulgária jólétét, hatalmát és
nagysságát.

Csapa „nem” a casa- blancai találkozó eredménye

Madrid. (MTI.) A Német Távirati Iro-
da jelenti: A Spanyol Távirati Iroda
Newyorki jelentése szerint az amerikai
sajtónak a casablancái megbeszélés föl-
lött nyilvánított első lelkesedése, amely-
ben a *Daily Mirror* az idegháborúban
aratott első nagy szövetséges győzelem-
nek nevezte a megbeszéléseket, 24 óra
mulva már erőtlen és bágyadt kommentá-
rásoknak adott helyet. Washingtoni ille-
tékes politikai megfigyelők egyébként
nem titkolják csalódásukat a casablan-
cai megbeszélések eredménytelensége
fölött. A politikai megfigyelők különö-
sen a következő pontokra mutatnak rá:

1. *Stalin, bár meghívták, sem szemé-
lyesen, sem képviselői nem küldött a
megbeszélésekre.*
  2. *Ugyanilyen magatartást tanúsított
Csangkaisek.*
  3. *Giraud és De Gaulle között nem
jött létre teljes egyezmény.*
  4. *Nem tudtak létesíteni egységes szö-
vetséges főparancsnokságot és nem jött
létre a nagy szövetséges tanács sem,
amely az Egyesült Államok, Anglia, a
Szovjetunió és Kína képviselőiből állott
volna.*
- Amsterdam. (MTI.)** A Német Távirati
Iroda jelenti: Mint az algéri rádió a brit
hírszolgálat közlése szerint jelenti, az
északafrikai szövetséges főhadiszálláson
befejeződött a szövetségesek katonai ve-
zetőinek értekezlete.
- Genf. (MTI.)** A NTL jelenti: A Fe-
hér Házban közölték, hogy Roosevelt
Casablancában folytatott tanácskozásai
befejezése után látogatást tett Libériá-
ban.
- Amsterdam. (MTI.)** A NTL jelenti: A
londoni hírszolgálat szerint Roosevelt
elnök Natalban értekezletet tartott Var-
gas brazíliai elnökkel.

Cserkészfiúk ajándéka a kis Horthy Istvánnak

A Magyar Országos Tudósító jelenti:
A magyar cserkészfiúk különleges aján-
dékot adtak át a kis Horthy Istvánnak,
a kormányzó úr unokájának. A cser-
készfiúk nevében két pirosarcú 10 éves
kis cserkész jelent meg a mozgalom hő-
védnökének kisfia előtt és átadta a
szabadságharc „kisdobosának” kicsinyít-
ett művészi kivitelű mását és a „kisdobos”
történetét leíró díszes kivitelű
könyvét. Az átadáskor egyik cserkész-
fiú a következőket mondta:

— *Kis bajtárs! A Te nagyapád legen-
dás hőse a magyar hazának és harctér-
ren halt meg az édesapád. Most átadjuk
a „kisdobos”, hogy a játékos legendás
fiúk hősi emlékét idézve szívedbe a
belsőled is majd magyar hős legyen.*

A „kisdobos” az 1848-as szabadság-
harc kishőse volt és az ujonnan megin-
duló kiscserkészlet példaképe. Ennek a
kishősnek életét állítják példaképül az
első cserkésznemzedék elé, amelynek
munkája a magyar vitézi élet és a ma-
gyar katonanemzet gondolatába van be-
ágyazva. Az ajándékot átadó kiscserké-
szek emlékül kapták a kis Horthy Ist-
ván fényképét. Az átadásnál jelenlévő
főmeltóságú asszonyok vitéz *Farkas Fe-
renc* orsz. főcserkészrel hozzászórtak.

Roosevelt senkivel sem hajlandó megosztani az egyesült nemzetek vezetését

Churchill újabb látogatást tesz Moszkvában (?)

Róma. (MTI.) Az olasz sajtó a ca-
sablancái találkozó nemzetközi visz-
hangjával foglalkozva, kiemeli azokat
a részeket, amelyek *Stalin* távollétére
mutatnak rá. Ebben az orosz elszige-
telődési politikának újabb jelét lát-
ják. Semleges sajtó valószínűnek tart-
ja, hogy *Churchill* újabb látogatást
tesz Moszkvában, hogy megkísérelje
kímódítani *Stalin* elszigetelődési po-
litikájából. Mint a *Tribuna* jelenti.

Washingtonban arra számítanak, hogy
Roosevelt egy nagyobb beszéd kere-
tében számol be a casablancái meg-
beszélésekről.

Stockholm. (MTI.) A Stefani je-
lenti: Londonból érkezett hír szerint
Churchill az alsóházban nyilatkozni
fog a casablancái megbeszélésekről.
Egyidőben állítólag *Roosevelt* is be-
szédet mond a kongresszusban.

Stalin nem a legbarátságosabb szövetséges társával szemben

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti:
A Német Távirati Iroda katonai tudó-
sítója a casablancái találkozóval kap-
csolatban foglalkozik a keleti harctér
helyzetével. Az a mód, ahogy a casa-
blancái találkozóról Moszkvát tájé-
koztatták, minden esetre bizonyos
feltevésekre ad okot. A két angol-
szász hatalom Moszkvában jegyzéket
nyújtott át, tehát meglehetősen for-
maszerű utat választott. A régebben
mutatott szívéllyesség helyére a hívős
diplomáciai érintkezés lépett. Ennek
kétségtelenül a kelet-európai helyzet
az oka. Úgy látezik a szovjet kedvet-
lensége miatt, hogy a múlt nyáron
a második arcvonal elmaradt, nem
szűnt meg. Mindenekelőtt azonban
nyilvánvalóan a német csapatok rend-
kívüli ellenállása a bolszevisták téli
támadásaival szemben oka annak,
hogy *Stalin* nem a legbarátságosabb

hangulatban van szövetséges társai
iránt.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI.) A
Stefani Iroda jelenti: Newyorki jelen-
tés szerint a *Newyork Times* foglalko-
zik *Wilkie* ama nyilatkozatával, mely-
ben *Stalin*nak és *Csangkaiszék*nek a
casablancái értekezletéről való távolma-
radására utalt. A lap vezércikkében
azt írja, hogy *Roosevelt* azért ült re-
pülőgépre, hogy Afrikába menjen és
az egyesült nemzetek ügyeinek irányítá-
sát vegye át, nem pedig azért, hogy
ezt a szerepet bárkivel is megossza.

Stockholm. (MTI.) A Német TI je-
lenti: Az *United Press* londoni jelentése
szerint *De Gaulle* és *Giraud* katonai
és gazdasági bizottságokat küldenek
ki egymáshoz. *De Gaulle* és *Giraud*
két-két képviselője Casablancába
megy és megkísérlik a két francia
párt közötti nézeteltéréseket kiküszö-
bölni.

Árdrágításért 500 pengő pénzbüntetésre ítélték egy Hombár-bizományost

Két társát 150, illetve 100 pengőre büntették

Nagyvárad. Saját tud. Kalmár Sándor
bírhavajdai Hombár-bizományos,
valamint Szörös Gyula és Gy. Simon
Lajos bírhavajdai földművesek árdrá-
gítás vétségével vádolva kerültek a
nagyváradai törvényszék dr. Rozsály
egyesbírája elé. A vádirat szerint
ugyanis Kalmár Sándor 1942. augusztus
1. és 5. között Szörös Gyulától és
Gy. Simon Lajostól összesen 193 kilo-
gramm árpát vett, mázsánként 28—29
pengőnek megfelelő árért, holott az ár-
pa maximális ára ebben az időben má-
zsánként 24 pengő 50 fillér, illetőleg
viszonteladónak mindössze 22 pengő 20
fillér volt. Kalmár Sándor ellen, aki az
árpát megvette, azért indult eljárás,
mert mint viszonteladónak a Hombár
bizományosnak vásárolnia sem lett
volna szabad a törvény által megha-
tározott áron felül.

A bíróság elsőnek Kalmár Sándort
hallgatta ki, aki azzal védekezett, hogy
amikor az árpát vette, nem tudta, mi
az ára, illetőleg az előjárásról azt az
értékesítést kapta, hogy az új termés má-
zsánként 30 pengőt ér majd.

A bíróságnak arra a kérdésére, hogy
a vásárolt árpát mennyiért adta to-
vább, kijelentette, hogy egy fillérrel
sem többért, mint a maximális ár volt,
mert később maga is tudomást szer-
zett arról, hogy a törvény által meg-
határozott árnál többet adott a termé-
nyekért. Ekkor pénzt az eladóktól
visszakövetelte és vissza is kapta.

Szörös Gyula és Gy. Simon Lajos
ugyanúgy mondták el az esetet,
ahogy az elsőrendű vádlott előadta.

Dr. Szolnok Jenő ügyész mindhárom
vádlottal szemben fenttartotta a vádat,
míg a védő arra igyekezett rámutatni,
hogy ugy a vásárlók, mint az eladók
jóhiszeműen jártak el a látszólagos
bűncselekményért a közeági előjáráság
felelős, amely nem adott kellő időben
pontos felvilágosítást az érdekelték-
nek.

Az uszoraabíróság a vádlottakat vé-
gül is bűnösnek mondtotta ki s Kalmár
Sándort 500 pengő pénzbírsággal súj-
totta, míg Szörös Gyulát 150 pengő, Gy.
Simon Lajost pedig 100 pengő pénzbír-
ságra ítélte. Az enyhítő körülménye-

ket valamennyi elítéltnél figyelembe
vette a bíróság. Miután a vádlottak és
védőjük megnyugodtak az ítéletben s
az ügyész sem fellebbezett, az ítélet
jogerős.

Február 2.

Egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul
meg városzerte a Lorántffy Zsuzsanna
Egylet keddi, február 2-iki irodalmi est-
je iránt, melyet a Református Kultur-
palota nagytermében rendeznek a Fő-
meltóságú Asszony „Houvédecsaládokért”
akciója javára. A magasszínvonalú iro-
dalmi és művészi est részletes program-
ja a következő:

1. Megnyitót mond: dr. vitéz *Nadányi
János* alispán, egyházmegyei gondnok.
  2. Chopin-műveket ad elő: *Puskás
Ilona* zongoraművész.
  3. Operaáriákat ad elő: *Szalay Eszter*
operaénekesnő, zongorán kíséri dr.
Pongrácz alezredes.
  4. Novelláját olvassa fel: *Böszörményi
Jenő* szentesi lelkész.
  5. Hegedül: *Dullien Klára* művész, zongorán kíséri: dr. *Pongrácz* alezredes.
  6. Háborus költemények. Előadja:
Kiss Ferenc, a budapesti Nemzeti Szin-
ház örökös tagja.
  7. Magyar dalokat énekel: *Szalay Esz-
ter* művész.
  8. Zárószót mond: dr. *Ince Gábor*
Nagyvárad-újvárosi lelkész.
- Konferál: *Balajthy Éva*.
Az este külön meghívókat nem ho-
sátának ki.

Három hónapi fogház — két kiló lisztért

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-
törvényszék dr. Rozsály egyesbírája,
mint uszoraabíróság pénteken délelőtt
foglalkozott az üzletszerűen elkövetett
árdrágítás vétségével vádolt özvegy
Szimó Gáborné Hitler Adolf-utcai ke-
reskedő bűnperével. A vádirat szerint
özvegy Szimóné ugyanis két kilo-
gramm lisztet kilónként 4—4, öszeesen
tehát 8 pengőért adott el, holott 1942.
decemberében, mikor ez történt, a liszt
maximális ára jóval alacsonyabb volt.

Az uszoraabíróság özvegy Szimó Gá-
bornét — aki árdrágításért egy ízben
már volt büntetve — bűnösnek mon-
dotta ki a terhére rótt bűncselekmény
elkövetésében s ezért 3 hónapi fogház-
büntetésre, mellékbüntetésként pedig
egy évi hivatalvesztésre és 50 pengő
pénzbírságra ítélte. A vádlott bünteté-
séből a vizsgálati fogsággal 3 napot ki-
töltöttnek vett. Az elítelt enyhítésért,
míg az ügyész súlyosbításért fellebbez-
tek. Az ítélet tehát még nem jogerős.

Dühöngő szélvihar akadályozza a török hajóközlekedést

Istanbul. (MTI.) A NTL jelenti:
Törökországban már két napja dühöngő
északnyugati szélvihar csütörtökön dél-
keleti irányba csapott át és továbbra is
erősen akadályozza a török hajóközle-
kedést. A különböző fekete-tengeri ki-
kötőkhől kifutott gőzöök kénytelenek
voltak védelmet keresni. A Sakaria folyó
torkolatában elsüllyedt a 350 tonnás
Suero nevű motoros vitorlás hajó.

KÖMMUNISTÁKAT TARTÓZTAT- TAK LE SPANYOLORSZÁGBAN.

Tanger. (MTI.) A Stefani jelenti: A
spanyol hatóságok több kommunistát sejt-
tet lepleztek le. A kommunistákat letar-
tóztatták.

Véresen összeomlottak a szovjet rohamok az arcvonal nyugati és déli szakaszán

A Manics és a Don közötti vidéket megtisztították a németek az ellenség utolsó maradványaitól. Nyugat-Kaukázusban megkezdtek nagy támadásukat a bolsevisták a német főarcvonal előtt

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Keleten az elhárító csata sulypontjaiban a legnehezebb harci és időjárási viszonyok között helytálltak az ellenséges rohamokkal szemben.

Stalingrádban töretlen a védők hősi ellenállása. A szovjet csapatok rohamai a nyugati és déli szakaszon a szovjet súlyos veszteségeivel összeomlottak.

Az ellenség nagyobb csatrepülőgépekkel és páncélosokkal támogatott támadásai a Kaukázus nyugati részében meghevisültek.

A Manics-tól délkeletre elterülő pusztákon heves ellenséges támadásokat hártottak el. Az egyik szovjet hadosztály vezérkarát elfogták. Gépesített egységeink megtisztították a Manics-Don közötti területet az ellenség utolsó maradványaitól.

Voronyesztól nyugatra nem csökkenő heveséssel folytak a harcok. Csapatunk a bekerítő kísérletek visszaverése után parancs szerint visszahúzódtak az új megrövidített vonalakba. A légierő nagyobb kötelékei beavatkoztak a földi harcokba és a támadó szovjet csapatoknak emberben és hadianyagban súlyos veszteségeket okoztak. A középső arcvonal szakaszán csak helyi jellegű hadműveletek folytak.

Az Ilmen-tótól délre eredménytelenek maradtak a november 28-án megindított erős ellenséges támadások. A német csapatok a légierővel együttműködve Busch vezérezredes vezetésével a legnehezebb körülmények között minden szovjet támadást visszavert és mindenütt megtartotta állásait. Ennek az elhárító csatának a legutolsó szakaszában megsemmisítettek egy bezárt ellenséges erőcsoportot. November 28. óta 515 páncélost semmisítettek meg és sok hadifoglyot ejtettek, valamint nagy mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. Az ellenség embervesztése igen nagy. A Ladoga-tó melletti csatában az ellenség széles arcvonalon megismételte támadásait, amelyeket visszavertünk. 19 ellenséges páncélost megsemmisítettünk.

Észak-Afrikában élénk kölcsönös felderítő tevékenység folyt. A légierő újból súlyos kárt okozott Algir kikötőjében, egy kereskedelmi hajó és egy üzemanyagraktár kigyulladt. Német vadászok a tuniszi-libiai határon szétverték egy angol vadász köteléket és saját veszteség nélkül öt gépet lelőttek.

Páctolja a keresztény ipact!

tek. Vadászaink és a légvédelem meghevisítette az ellenségnek azt a kísérletét, hogy nappali támadással a felhőtakaró védelmében bombákat dobjon a német öblre. Nyolc gépet lelőttünk.

Az ellenség éjszakai támadása következtében Nyugat-Németország lakosságát veszteség érte. Középületek-

ben, kulturális épületekben, kórházakban és lakónegyedekben tüzek keletkeztek. Hat támadó gépet lelőttünk.

Mint már különjelentésben közöltük, a legutóbbi időben tengeralattjáróink 16 ellenséges hajót süllyesztettek el 103.000 tonnával.

Német egyenruhában rohamoznak a szovjet csapatok Stalingrádnál

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Német harci gépek január 27-én a Don alsó folyása vidékén támadásokat intéztek bolsevista csapatok és hadoszlopok ellen. Megsemmisítettek több mint 150 gépjárművet és a bolsevistáknak súlyos veszteséget okoztak.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A csütörtöki hadijelentés kiegészítésül közlik: Stalingrádban tovább tart a hősi küzdelem. A bolsevisták minden eszközt felhasználnak arra, hogy leverjék a védőket. A szovjet rohamcsapatok éjszaka német egyenruhá-

ban támadnak. A bolsevisták nemcsak minden nagyságu gránátvetővel, de még a tüzérséggel is lönek minden egyes katonára, ha nappal mutatkozik. Mindenfelől erősítések érkeznek, hogy pótolják a veszteségeket. 17 éves katonákból és fel nem gyógyultakból álló kötelékeket hajtának a német gépfegyverek elé. Legutóbb olyan foglyokat ejtettünk, akik az utánpótlást ellátó szovjet kötelékekhez tartoznak.

Stalingrádtól nyugatra a könnnyű léghárító ágyukat kizárólag nők kezelik.

Töretlen a német védők hősi ellenállása

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A stalingrádi védők szerdán a késő éjszakai órákban is elhárították a bolsevisták minden támadását. E küzdelmek során több bolsevista páncélost semmisítettek meg. A védők még mindig rendelkeznek annyi harcerővel, hogy a bolsevisták jelentős tömegeit tudják lekötni. A Kaukázus nyugati részén a szovjet két és fél hadosztállal megkezdte nagy támadását a német főarcvonal előtt. A támadás összeomlott. A bolsevistáknak azt a

kísérletét, hogy elérjék a Donec nyugati partját, a német tüzérség meghevisítette. A Don középső szakaszán a szovjet támadásait visszaverték. Német harci repülőgépek elpusztítottak egy vasuti hidat Velikije Lukitól nyugatra és több ütegállást a Ladoga-tó felé. A szovjet 19 gépkocsit vesztett. Német repülőgépek szétromboltak egy szovjet csapatzállítóvonatot. Légiharcokban 12 szovjet repülőgépet lőttek le.

72 templomot bombázott eddig Genovában az angol légierő

Genova. (MTI.) A Stefani jelenti: Az angol légierő eddig 72 templomot bombázott Genovában, közülük 30 plébániát és 32 kápolnát. Súlyosan megsérült a Szent Lőrinc székesegyház levéltára is, továbbá a Szent István templom, ahol Kolombus Kristófot keresztelték meg. A kár felbecsülhetetlen.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 978. közleménye: Tripolitániában nem volt semmiféle különösebb harciselekmény. Német vadászok öt gépet lelőttek. Tuniszbán mindkét részről élénk felderítő tevékenység. Az ellenség páncélosait tüzérségi tüzzel visszavertük. Az egyik légialakulatunk Le Valetta támaszpontját bombázta. Brit repülőgépek Sidenna, Gioiosa és Raccela Marina vidékére néhány bombát dobtak le és géppuskáztak két vonatra. Egy em-

ber meghalt 13 megsebesült. Siracusa vidékén egy vonatot, Messina vidékén pedig Brolo pályaudvarát géppuskáztak ellenséges gépek. Egy halott és néhány sebesült az áldozat. Egy másik gép Raguzza vidékén a Littorio-utat árasztotta el géppuska tüzzel. Ezt a gépet lelőttük. Különböző vállalkozásainkból két gépünk nem tért vissza. Az a közepes tonnatartalmu ellenséges gőzös, amelynek a megtorpedozását a tegnapi hadijelentés közölte, később elsüllyedt.

Telies nyugalommal várja a német véderő a tervezett európai inváziót

Berlinből jelentik: (MTI.) Német illetékes helyen hiábavaló katonai tervezetésnek mondják az angol-amerikai sajtónak azokat a híreit, amelyek

Táplálkozzunk vitaminnal!

Pompás ízű hibátlan fajtalmák:

Jónathán, aranypármén, batul, ponyik, ananász és ranettek
160-180-200-220-240 fillér,
Jurcsáknál Mussolini-tér
Telefon 11-96

a casablancái megbeszélés eredményeként a szövetségesek 1943. évi Európa elleni támadásáról szólnak. Csak annyit fűznek hozzá, hogy a német véderő magabiztos nyugalommal néz szembe ezekkel a tervekkel.

A német-olasz-japán együttműködés megdönthetetlenül hangzott a japán külügyminiszter

Tokióból jelentik: (MTI.) A NTI jelenti: Tannai japán külügyminiszter a parlamentben kijelentette, hogy a legutóbbi események megdönthetetlenül a német-olasz együttműködést és a tengelyhatalmak helyzetét Európában. Japán együttműködése Németországgal és Olaszországgal megdönthetetlen. A szovjet-japán viszony semmiben sem változott és a japán kormány politikája attól függ, hogy milyen magatartást tanúsít a Szovjet.

Erős amerikai nyomásra készül fel Törökország a legközelebbi jövőben

Ankara. (MTI.) Az Interinf jelenti: Ankarában felkészültek arra, hogy a legközelebbi időben messzemenő amerikai igényekkel kell szembenézni. Nem tartják kizártnak, hogy amerikai részről a keleti eseményeket propaganda céljából kihasználják Törökországban. Politikailag tájékozott török körökben tudnak azokról a megbeszélésekről, amelyeket legutóbb Amerika és Anglia a Szovjetunióval folytatott nyilván arról, hogy Törökországot rávegyék semlegeségének feladására. Törökország azonban megőrzi és megvédi semlegesességét.

Nem lesznek külön külpolitikai nyilatkozatok a szombati német évfordulón

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A Wilhelmstrásén kijelentették, hogy a január 30-iki évforduló és a szokásos megemlékezés alkalmával nem lesz külön külpolitikai nyilatkozattétel. Természetesen nem tartják kizártnak, hogy a kiadandó nyilatkozatban külpolitikai kérdéseket is érintenek.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Csütörtökön elutazott Rómából a fascista párt küldöttsége, amely január 30-án részt vesz Berlinben a hatalom átvételének tizedik évfordulója alkalmával rendezendő ünnepségen.

Angliában is munkára kötelezik a gyermektelen asszonyokat. Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint a munkaügyi miniszter közölte, hogy azonnali hatállyal három rendelet lép életbe a munkaerők kihasználásának biztosítására. Kötelezővé teszik a munkát a gyermektelen asszonyok számára és jelentkezni kell a 18-40 év közötti asszonyoknak.

Köszönet

A Katolikus Hölgyek Országos Sajtó-egyesülete lapunk útján fejezi ki hála-köszönetét mindazoknak a nemés szívű adakozóknak, akik az Egyesület által az elmúlt év szeptember havában közzétett hírlapi felkérésre oly megértő szeretettel, nagy buzgalommal és oly bőséges nagy számban siettek jó és erkölcsös olvasmányokat, könyveket, lapokat, folyóiratokat, valamint írásműveket, érmekeket, rozsfüzéreket, továbbá társasjátékokat, dohányne-műveket és pénzadományokat is eljuttatni az Egyesülethez a fronton harcoló és a kórházakban szenvedő katonáink részére.

Hogy ezek a küldemények milyen nagy örömet okoztak katonáinknak — de különösen az érmekek és rozsfüzérek és szentképek — arról számtalan meg-gható levél tanuskodik, amelyeket az Egyesület kapott, de még a rádió útján is érkezett köszönet.

Az Egyesület elnöksége kéri és örömmel várja a további adományokat, csak kérné, hogy a csomagokat jól kössék össze, lehetőleg erős kartonba, vagy inkább deszkaládába csomagolják, — amennyiben nagyobb mennyiségről van szó — és úgy adják fel az Egyesület címére. Budapest VIII., Horánszky utca 20.

MAGYAR HŐSÖK

Kovács József szakasz-vezető hősteite

Bátor vállalkozószellemével tüntette ki magát több ízben is a don-menti harcokban Kovács József szakasz-vezető.

1942. szeptember 2-án éjjel saját elhatározásából átkelt a Don-folyó balpartjára, amelyet az ellenség ismeretlen nagyságú erővel megszállva tartott. Ott pontosan felderítette a hó-szivasták harceldőrsének helyét, valamint a vörösök főellenálló vonalát, mintegy 300 méter szélességben. Mivel a mindinkább világosodó virradatban tovább nem folytathatta felderítését, visszamenőben volt saját állásainkba, amikor egy ellenséges kar-tonával került szembe. Azt lefegyverezte s egy csónakot szákmányolva foglyával együtt visszatért.

Két nappal utóbb ismét vállalkozott arra, hogy Bálint utáshadnagy kíséretében átkel a vízen s ott műszaki zárt telepítene. Bár az ellenség ez alkalommal heves tűz alatt tartotta a folyó vizét, Bálint hadnagy és Kovács szakaszvezető átkeltek a folyón, pontosan megállapították az ellenséges vállalkozások szokásos gyülekezőhelyének terepviszonyait s a vállalkozások megakadályozása céljából jártelepített műszaki zárt készítették. Ez alkalommal ellenséges fegyvereket, valamint újabb csónakot szákmányolt Kovács szakaszvezető.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Diákcsendélet az Ujvilágban

Rohamosan nő az ifjúkori bűnözők száma Amerikában

Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó utóbbi időben sokat foglalkozik az ifjúkori bűnözők rohamos elterjedésével. Newyork város öt kerületében 6500 gyermekbűnözőt ítéltek el 1942. év első tíz hónapja alatt. Ez az ijesztő szám azonban egyre emelkedik. Így például Newyork-államban a fiatalok bírói bírósága 22 százalékkal több ítéletet hozott az első háború hat hónapjában — írja a Donauzeitung.

A „Time” című folyóirat december 14-i számában cikket ír a fiatalok bűnözők rémuralmáról a newyorki iskolákban. Egyre több szülő emel panaszt gyermekeik ellen, akik még at-

tól sem riadnak vissza, hogy őket tetleg bántalmazzák.

Sőt ugylátszik, hogy a tanárok is teljesen tehetetlenek a kis gengszterekkel szemben. Nap-nap után olvasni az újságban, hogy tanulók megtámadták tanítójukat, sőt nemrégiben még a hábo-rus híreknel is jobban izgatta Newyork lakosságát az a szenzációs bűnügy, — amelynek középpontjában két tizen-négy esztendősi fiú állt. Ez a két díszes mákvirág agyonlőtt ugyanis egy szan-tanánt egy intő miatt. Az amerikai lapok most kérdik, mi lesz ezből a gyermekekből, ha felnőnek?

Ifju Horthy Miklós vállalta a hősi halált halt vitéz Horthy István helyett a régi református egyházrész Hazatérés Templomának fővédnökségét

A régi református egyházrész hívei esztendőnk hosszú sora óta foglalkoztak azzal a tervvel, hogy jelenlegi imahá-zukat templommá alakítsák át, hogy azon az útvonalon, ahol a magyar honvédség bevonult Nagyváradra, felépítsék iskolájukat és a Hazatérés Templomát.

A megzárás éveiben rendkívül nehe-zen ment a gyűjtés. Sem a hatóságok, sem az állam rézéről nem kaptak tá-mogatást. A felezabadulás után nagyobb lendülettel indult meg a gyűjtési moz-galom. Tekintettel arra, hogy ennek a körzetnek legnagyobb része vasutas, az egyházrész vezetőségének, felkérésére a mozgalom fővédnökségét vitéz nagybá-nyai Horthy István, az akkori MÁV. el-nöke vállalta. Mint Kormányzóhelyettes is több ízben érdeklődött meleg ezere-ttel az építkezés iránt.

A Kormányzóhelyettes Ur hősi halála után ifju Horthy Miklóst kérték fel az építkezési mozgalom fővédnöki tiszté-gének elfogadására. Ifj. Horthy Miklós a felkérésre a következő tartalmu le-vélben válaszolt:

„Dr. Szabó Lajos urnak Nagyvárad-Réti ref. laklkipásstor, egyházmegyei főjegyző

Nagyvárad.

Árpád vezér út 6.

Nagytiszteltetű Uram!

Folyó évi január hó 14-én kelt le-velére van szerencsém köszönni, hogy a nagyvárad-i Hazatérés Templomának felépítése mozgalomában a fővédnöki tisztséget elfogadom.

Remélem és hiszek abban, hogy e templom a háború befejeztével fel fog épülni és örök emléket állítunk vele a várad-i magyar reformátusság nem-zetűségének és áldozatos hazaszeretetének.

Nagytiszteltetű Urat hazafias üdvöz-lettel köszönti

ifj. Horthy Miklós.”

A várad-réti reformátusság körében nagy lelkesedést váltott ki ifj. Horthy Miklós levele.

Itt említjük meg azt, hogy a nagy-várad-i egyházközösség presbitériuma a legutóbbi gyűlésén úgy döntött, hogy az iskola építését már ebben az esztendő-ben megkezdi a régi körzetben és a há-bo-rú befejeztével sor kerül a Hazatérés Templomának megépítésére is.

A honvédcsaládokért folyó gyűjtés eddigi eredménye hárommillió pengő

A Főmoltóság Asszony legfőbb védnökségével a honvédcsaládokért folyó országos gyűjtés nagy sikere hatalmas társadalmi összefogásról tanuskodik. A honvédelmi miniszterium illetékes osztályához az országos gyűjtés 180.000-es számú csekk számlájára — a Levente Hírközpont jelentése szerint — eddig kerekken más-félmillió pengő érkezett apróbb-na-gyobb tételekben az ország minden részéből. A vállalati közösségek ál-tal felajánlott adományok meghalad-ják ugyancsak a másfélmillió pengőt,

ezek szerint a már beérkezett és ed-dig felajánlott összegek együttesen elérik a hárommillió pengőt.

Hangsúlyozottan kéri a nagykö-zönséget, hogy a honvédcsaládok já-vára szánt adományait — ha csek-ken óhajtnák befizetni — kizárólag a 180.000-es számú csekk számlára jizessék be.

Nagyobb adományok

A 180.000-es csekk számlára a Levente Hírközpont jelentése szerint újabban a következő nagyobb összegű adományok

érkeztek:

50.000 pengőt küldött:

Magyar Általános Közszénbánya R. T. és a Hungária Műtrágya- Kénsav és Vegyi Ipari r. t.

10.000 pengőn felüli összeget adomá-nyoztak:

Hutter és Lever R. T. 25.000, Nitro-kémiai Ipartelepék R. R. 15.000, Ma-gyar Pamutipar R. T. és a Pesti Keres-kezelmi Bank eszegedi fiókja 10—10 ezer pengőt küldött.

1000 pengőn felül adakoztak:

Magyar Országos Tűzoltósövetség 6000, Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara 6000, Nagybatony-Ujlaki Egye-sült Iparművek R. T. 5000, Délkárpati Kőolajfinomító és kereskedelmi R. T. 5000, Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kö-szénbánya R. T. 3000, Elzett Vasáru-gyár R. T. 3500 pengő.

2000 pengőt adományoztak:

Magyar Bányatermék és Fémértéke-sítő R. T., Erdélyi Magyar-Olasz Ás-ványolajipari R. T., SPK svéd golyós-csapárgyár R. T., Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank, Mercur Műszaki és Vegyipari R. T., Budapesti Lipótváro-si Kaszinó.

1000 pengőt küldtek:

Vitéz Náray Antal, Jendrassik György, dr. Lamotte Károly, v. Hunya-di Ferenc, Hubert és Zeigmond, Rimár István ép. mérnök, Wagner F. A. és Fia Szeged, Schull-féle kelményomda Kolozsvár, Magyar Evezőszövetség, Korbuly János, Krayer és társa, Richter Gedeon vegyészeti gyár R. T.

Aldozatot csak a honvéd hozhat ha-zájáért. Nekünk kötelességeink vannak a honvéd családjá iránt.

Ádám Jenő a szombati szabad-egyletemi előadáson

Nagyvárad. Saját tud. Zenei életünk-nek egyik legnevesebb szaktekinetlye Ádám Jenő, a Liszt Ferenc Zenemű-vezetési Főiskola tanára, akinek neve irányít jelent nemzeti zenei kulturánk művelésében. Kutatója, művelője és al-kotója sajátos magyar zenénknek és dalköltészetünknek. Sajnálatosan is-mert tény, hogy a nemzetköziség és an-nak kalmár ezelleme az elmúlt félvé-zázad alatt nemzeti zenekulturánkat is kiforgatta eredetiségéből és a maga céljainak szolgálatába állította. Ádám Jenő apostoli munkásságot fejt ki ró-révtizedeken át, hogy zenei kulturánkat a selejtes idegen szellemtől megtisztít-sa, zenei életünket ismét magyarrá te-gye és jövő fejlődésének irányt szab-jon. Az 1914—18-as világháború alatt egész fiatalon orosz fogságba került, ahol közel 6 éven át hangszerket fa-ragott és faragtatott, zenekart és ének-kart szervezett, tanított és vezetett. Társaival magyar dalszínházat épített, művelte a magyar zenét és dalkulturát idegenben. Sök fiatal magyar tehetség fejezte be életét orosz fogságban, a jó sors Ádám Jenőt visszahozta és azóta lánglelkével, magyar szívével és te-hetségével, nemkevésebb szak tudásával ezolgálja magyar zenei kulturánkat. A Rádióból is ismert Ádám Jenő lebilim-cselő előadását közönségünk szombaton délután 6 órakor a Szabadegyletemen élvezheti.

Új terv alapján építik fel a városi bérházat

Kinevezték a közellátási bizottság tagjait

Nagyvárad. A város törvényhatósági bizottsága csütörtökön délután ülést tartott a városháza közgyűlési termében.

A gyűlést dr. Hlatky Endre főispán nyitotta meg. Ezután dr. Dalló Gyula kulturatanácsos közölte, hogy a Kormányzói Kabinetirodától leirat érkezett a város vezetéséhez a Horthy István lakótelep elnevezése ügyében. A város ugyanis — mint ismeretes — elhatározta, hogy az Ócsa munkástelepet Horthy István-telepnek nevezi el. A kormányzói kabinetiroda most azt közölte, hogy illetékes körök hozzájárultak ahhoz, hogy az új munkástelep a hősihalált halt kormányzóhelyettes nevét viselje.

A nagy lelkesedéssel fogadott bejelentés után a tanúsítványokért szerezendő díjakról szóló szabályrendelet vitatta meg a bizottság. Ezzel kapcsolatban több felszólalás hangzott el. Vita tárgyát elsősorban az képezte, hogy az 5 pengős kiállítási díj nem túl magas összegre azoknak a szerényebb fizetési tanúsítványra igényt tartó személyeknek, akik szegénységi bizonyítványt nem kaphatnak. Szóba került továbbá, hogy a szegénységi bizonyítványok kiállítása jelentős adminisztrációs munkát igényel és így az 5 pengős díj kiszabása ezért is problematikus.

Dr. Soós István polgármester válaszában rámutatott arra, hogy mintán a tanúsítványokért járó illetéket már az ország csaknem valamennyi városában bevezették. Nagyvárad sem térhet ki az említett díjakra vonatkozó szabályrendelet betartása elől. A bizottság ezután az illeték behajtását megszavazta.

Dr. Hlatky Endre főispán ezután az ülést néhány percre felfüggesztette, hogy a bizottság megválaszthassa a különböző munka és hatáskörrel felruházott szakbizottságok tagjait.

A választás alapján a sorozóbizottság helyettes elnöke: Varga Jenő, az 1939. II. tc. 129. §. (3) bek. értelmében alakítandó bizottság tagjai Krüger Jenő dr. és Mónus Sándor, a Közellátási szakbizottság tagjai pedig Demetrovits Elek dr., Fazekas Lajos, Ferenczy Béla, Hermann Lajos, Horváth Árpád, Korcsmáros László, Krausz Sámuel, Krüger Jenő dr., Laky Kálmán, Medvigy Ferenc dr., Mónus Sándor, Szabó János, Szabó Károly, Székely Lajos, Horváth György dr., Heinrich Béla dr., Gencsy Zeolt dr., Jász Károly.

600 ezer pengő kölcsön az állami műút építésére

A 28 pontból álló tárgysorozat legérdekesebb pontja a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetétől a városi bérház építésére felvett 500.000 pengős kölcsön pótkötelezvényére vonatkozó előterjesztés volt. Ezzel kapcsolatban dr. Medvigy Ferenc bizottsági tag felhívta a városvezetőség figyelmét arra, hogy Sztaril Ferenc nagyváradi építész az eddigénél sokkal jobb tervet készített, melynek alapján a városi bérházat fel lehetne építeni. Az új terv módosított arra, hogy a

bérház földszintjén üzletek is lehessenek s egyébként is sokkal művészebb és praktikusabb, mint az épület eredeti terve volt.

Dr. Soós István polgármester válaszában közölte, hogy az új tervet megfelelő szakbizottság elé terjeszti s ő maga is komoly megfontolás tárgyává teszi a városi bérház építésének ügyét. A pótkötelezvényre vonatkozó

előterjesztést egyébként a bizottság elfogadta. Hozzájárult a bizottság dr. Gyapay László helyettes polgármester előterjesztésére a 4. számú állami út nagyváradi átkelési szakaszának építésére szükséges 600.000 pengős kölcsön felvételéhez is. Még számos kisebb jelentőségű beadvány tárgyalása és megszavazása után a gyűlés véget ért.

Háborus munkára jelentkezniük kell a német nőknek és férfiaknak

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A legteljesebb erőfokozás érdekében Sauchel körzetvezető a munkáügyek és alkalmaztatási ügyek főbiztosa-rendeletet adott ki a férfiak és a nők kötelező jelentkezéséről. A rendelet értelmében a lakóhelyhez legközelebb eső munkahelyben jelentkezni kell a 16—60 év közötti férfiaknak és a 17—48 év közötti nőknek. Természetesen nem esnek jelentkezési kötelezettség alá a munkában álló férfiak és nők, tanulók, lelkészek és külföldiek. Mentések a jelentkezés alól az

olyan asszonyok, akiknek egy még iskolaköteles gyermekük van, vagy két 14 éven aluli gyermekük. Vizsgálat állapítja meg, hogy a jelentkezők mennyiben vehetők igénybe. A rendelet bevezetője megállapítja, hogy valamennyi német férfi és nő erőt a nemzeti szabadságának és biztonságának fenntartásáért vívott ebben a világra szóló küzdelemben kizárólag a harcoló és dolgozó népközösségben bocsátja rendelkezésére és erőt a háború céljaira összpontosítja: a végső győzelem lehető leggyorsabb kivívására.

Hétfőn temeti el a hercegprimás az elhunyt Szmrecsányi Lajos egri érseket

Közel félszázadon át egyik legkiválóbb egyénisége volt a magyar püspöki karnak

A MTI. jelenti: Dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek, pápai trónálló, csütörtökön délután 92 éves korában Egerben meghalt. Haláláról táviratilag értesítették Magyarország kormányzójának kabinetirodáját és Eger város képviselőit. Kállay Miklós miniszterelnököt, aki telefonhoz kérte Subik Károly protonotárius kanonokot és élőszóval fejezte ki részvétét.

Szmrecsányi Lajos 1851. április 24-én született Sárospatacon, édesapja Szmrecsányi Jenő, édesanyja Berzeviczy Mária hársón volt. Középsiskoláit Debrecenben és Eberjesen végezte. 1867-ben Egerbe került s itt mint papnövendék végezte el a filozófiát és a teológiai előfolyamokat. 1873. augusztus 28-án Lávay Sándor egri segédpüspök áldozópapnává szentelte.

Eredményes működésének elismerésül az 1882. évben Samassa érsek maga mellé vette s ettől az időtől kezdve harminc éven át — a mélyen kritikai szellemű s a sokak által zárkóztatnak ismert Samassa József és a gyengéd-lelkű, meggyőzően kedves és melegszívű Szmrecsányi Lajos az atyai szeretetnek és a fiúi hűségnek szinte szétlélhetetlen kötelékei között úgyszólván napról-napra közösen viselték a nagykiterjedésű egri egyházmegye kormányzatának

terheit, ahogyan ezt a helyzetnek egyik jó ismerője megállapította.

Az érseki aulában gyors egymásutánban érik a kintutató kinevezések: 1893-ban tb. kanonok, 1897-ben valóságos kanonok, 1898-ban címzetes apát, 1901-ben irodaiszargató, 1904-ben oldalkanonok lesz. Az 1905-ik évben segédpüspökké, 1912-ben pedig utódlási joggal coadjutorrá nevezi ki X. Pius pápa. Ugyanebben az évben elfoglalta az érseki széket.

Az előkelő származásu, fejedelmi megjelenésű főpásztor maga volt a teljes egyszerűség. Önmagára alig költött; a szegények gondjainak enyhítésében és az egyházmegye intézményeinek erősítésében és fejlesztésében találta minden örömet. Egyháznak mindenkor hűvő védelmezője és elesett hívőinek meglelő szótólója volt. A kereszt-

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara fizve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egvetemi Nyomda kiadása.
Kapható könyvosztályunknál

tény szervezettekbe tömörült munkásság benne látta legerősebb támaszát. Minden komoly hazafias törekvése nála visszhangra talált s első volt, amikor a közeért áldozni kellett. Teljesen az idősek embere volt. Főpásztori szavának nem csak az országban volt súlya de a határokon túl is.

Majdnem hatvan új lelkeséget állított fel. Ezenkívül 36 új kápláni állomást szervezett. Ő telepítette a jezsuitákat Mezőkövesdre, a szalézianusokat Mezőnyárádra és a ferenceseket Nyiregyházára. Huszonkilenc helyen telepített le szerzetesnöket, akik 15 helyen tanítással foglalkoznak, 6 helyen a szegénygondozást, 2 helyen a gyermekvédelmet, 4 helyen az internatusi háztartást látják el, 2 helyen ujoncházak és tanítónők részére népszerű tanfolyamot tartanak.

A főegyházmegyében egymásután nőttek ki, valóságos földből, a templomok. Huszonöt templom, 54 kápolna és 61 iskolakápolna épült anyagi támogatásával az egri főegyházmegyében.

A szegényeknek nagy jövedelje és gyámoltója volt. Egész tömeget tesznek ki azok, akiknek pényt, tejet, tűzifát, ebédet juttatott. Az országosan ismert egri normát az ő jóváhagyásával és áldozatkészségével szervezték meg. Ugyancsak ő alapította meg ebből a célból a szegénygondozó nővérek szerzetét, amelynek anyabáza szintén az ő anyagi áldozatával épült fel.

Szmrecsányi érseknek tizenhat testvére volt, akik közül egy van életben. — nővére, aki Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter édesanyja, így ő nagybátyját gyászolja az elhunytban.

Magas kora mellett is állandóan dolgozott. Karácsony óta betegeskedett, de még így is végezte főpásztori tisztjének minden munkáját. Csütörtökön, az utolsó napon, közvetlenül halála előtt még fogadta irodavezetőjét és két falunak rendelt el 50—50.000 pengőt templomépítésre.

Az egri főkáptalan az elhunyt Szmrecsányi Lajos érsek temetési szertartásának elvégzésére Serédi Jusztinián bíboros hercegprimást kéri fel. A temetés február 1-én, hétfőn délelőtt 9 órakor lesz az egri székesegyházból. A koporsót a székesegyház kriptájában helyezik el. A temetésig az elhunyt érsek földi maradványait az érseki palota kápolnájában ravatalozzák fel.

Új csakklanon kell az adót befizetni

Nagyvárad thj. város adóhivatala Gy. 565—1943. adóhiv. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem az adózó közönséget, hogy a városi adóhivatali csekkszámla száma 72.360-ról még 1941. augusztus havában 87.760. számra megváltozott.

Figyelmeztetem azokat az adózókat, akiknek birtokában még régi számú csekkbefizetési lapok vannak, hogy a jövőben befizetéseiknél ne a régi, hanem a 87.760. számú csekklapot használják. A régi számú csekklapok használata folytán olyan kezdeti hibák állnak elő, amelyeknek kiküszöbölése huzamos időt vesz igénybe a megnevezett a kezelést.

A 87.760. számú csekkbefizetési lapok a városi adóhivatal kerületében díjtalanul kaphatók.

Nagyvárad, 1943. január 28. Dr. Békely Gyula sk. városi tanácsnok, p. ö. közleg tanácsadó.

Lelkes áldozatkésztséggel járulnak hozzá a Szigligeti Színház Művészei az Iparosok Honvédestjének anyagi és erkölcsi sikerehez

Nagyvárad. Saját tud. Beszámoltunk arról, hogy a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakosportja 1943. január 31-én délután 5 órai kezdettel „Honvédestélyt” rendez a Főméltóságú Asszony akciója és a Vöröskereszt Alap javára.

Az este erkölcsi sikere érdekében a szakosztály lelkes ügyvezető elnöke, Kovács Antal és az est rendezője, Molnár Jenő Ödön e célból felkeresték a Szigligeti Színház jeles művészeit, akiknek színejavát sikerült a nemes és hazafias cél érdekében megnyerni. Mindennél meghatóbb volt az a nagy szeretet és hazafias áldozatkésztség, amellyel a művésznők és művészek felsorakoztak és tiszteletdíjajukat a hazafias mozgalom sikere érdekében felajánlották.

Német nyelvtanfolyamok a Német Lektorátusban

Nagyvárad. Saját tud. Február 1-én kezdődnek az új német nyelvtanfolyamok a Német Lektorátusban (Schubert utca 5, törvényszéki épület mögött). Beiratkozni lehet minden nap 5 és 8 óra között a lektorátus helyiségében.

A tanfolyamok célja, hogy a résztvevők rendszeres tanítás által a német nyelvet mind írásban, mind szóban alaposan elsajátítsák. Azért a tanításban kezdettől fogva az anyanyelv lehető teljes kikapcsolását igyekeznek elérni. Ez a módszer a német nyelv rövid időn belüli megértéséhez vezet. Az állandó német beszéd a tiszta kiejtést, a szemléltető előadás pedig a szókincs gyarapodásáa segíti elő. A tanár által előadott szövegek pontos kiejtés szerint jemieltése, számos kérdés megválaszolás, a tisztán nyelvtani oktatást feleslegessé teszi és lehetőséget ad arra, hogy a tanulók megtanuljanak idegen nyelven gondolkodni és magukat abban kifejezni.

A tanfolyamok második feléve február hó elejétől május hó végéig tart. A tanfolyamok rendszeresen heti 2 tanórát foglalnak magukban.

A tanév elvégzése után a különösen szorgalmas tanulók szép kiállítású jutalomkönyvet kaphatnak, a legszorgalmasabbak közül pedig egyesek a Német Akadémia tanulmányi ösztöndíjában részesülhetnek. Így 2 nagyvárad lektorátusi hallgató az elmúlt évben Németországban, Münchenben volt.

Fodrász iparosok felhívása!

Értesítjük Nagyvárad és Vidéke Ipartestület fodrász iparosait, hogy az elmúlt év október és november hónapok eső borotvaszáppan, valamint az október, november és december havára járó mosószáppan megérkezett és az arra szóló utalványokat február hó 1-én (hétfőn) délután 3 órától osztja ki az Ipartestület helyiségében az Elnökség.

Nagyvárad, 1943. január hó 28.

Az Ipartestület Elnöksége.

Január 31-én fel kell ajánlani az ócskavas készleteket

Súlyos büntetések a készletbejelentések elmulasztásáért

Az ócskavas és fémhulladék készlet-tulajdonosoknak a 63.800—1942. Ip. M. rendelet szerint január 31-én a birtokukban lévő anyagokat a Fémgyűjtőnek február 7-ig átvételre fel kell ajánlaniuk. A beszolgáltatás csak azokra nem kötelező, akiknek az anyaghivatal erre már előzetesen írásban engedélyt adott. A felajánlási kötelezettség kiterjed mindazokra a készlet-tulajdonosokra, akik kovácsoltvasból, öntöttvasból, u. n. hasznos ócskavasból, bronz, réz, alumínium, stb. fémekből zárolt készletekkel rendelkeznek.

A felajánlási kötelezettség alól mentesül az is, aki készletét a határidő alatt az igazolványos megbízottaknak átadja. Ebben az esetben kedvezőbb átvételi árat is kap.

A felajánlási és készletbejelentési kötelezettség teljesítése fontos kötelesség, mert elmulasztása súlyos büntetést von maga után.

Készletbejelentések elmulasztása miatt a közelmúltban több készlet-tulajdonost büntettek meg. Így Winkler Samuné váci vaskezelő nyilvántartás nem vezetése és készletbejelentések elmulasztása miatt kihágásért 1000 pengő pénzbüntetéssel sújtották. Az Elektromos Fémáruházzal és Vasöntőde r. t. felelős vezetőjét, Lovas Géza igazgatót, ugyanez okból 8000 pengő pénzbüntetésre ítélték. Gyimóthy István vasöntő 600 pengő pénzbüntetését kapott zárolt gépványtengely engedély nélküli beszerzéséért. Sonenföld Emil műszaki iroda tulajdonos zárolt anyagok felszabadítás nélküli eladásáért 600 pengő pénzbüntetésre ítélték.

A M. Kir. Ipari Anyaghivatal minden esetben, amikor a rendelkezések megszegéséről tudomást szerez, megindítja az eljárást, aminek szigorú büntetés a következménye.

HAZÁNK — NÉPÜNK — JOVÓNK

Hogyan kerülhető el a csecsemő „hüléses” betegsége

Irta: Waltner Károly dr.

A csecsemőhalálozás évi görbéjének két csúspontja van: az egyik a nyári és a koraőszi, a másik a téli és koratavaszi hónapokra esik. Ezekben az évadokban lényegesen több csecsemő pusztul el, mint az év egyéb szakjaiban. A nyári és koraőszi nagyobb halálozást a gyomor-bélrendszer betegségei, vagy másképp a gyomor-bélhurutok okozzák, a halálesetek téli és koratavaszi halmozódásának okát pedig az ilyenkor elszaporodó légúti betegségekben találjuk meg.

Ha valaki náthás és köhög, azt szoktuk mondani: meghűlt, vagy azt mondjuk, hogy hurutos vagy esetleg influenzának nevezük a betegséget. Helyes, ha a légutak hurutos megbetegedéseit a beteg a légutak szerinti jelöljük meg: ha az orr nyálkahártyája gyulladt és hurutos, úgy náthának mondjuk azt, ha a torok vagy a légcső betegszik meg torokgyulladásról, vagy légcsőhurutról beszélünk, a mélyebb légutak, a hörgő nyálkahártyájának gyulladást pedig hörgőhurutnak nevezjük. Ezeket a betegségeket kórtani szempontból két csoportba oszthatjuk: vagy influenzáról vagy közönséges légútrurtról, másképpen közönséges meghüléses betegségről lehet szó.

Mindkét fajta kórokozó által okozott légutmegbetegedések létrejöttében a laikus felfogás szerint az úgynevezett meghülés játsza a döntő szerepet. Innét kapták a betegségek az általános szóbeszédben használt neveket. A beteg is azt mondja magáról: erősen meghültem. Bár igaz, hogy a testfelület hirtelen lehülése is közrejátszhat a betegségek kifejlődésében, azonban nem hangsúlyozható elég nyomatékkal, hogy a betegségek fertőzőes eredetűek és hogy a bennük megbetegedett egyén erősen fertőző.

A fogékonyág velük szemben általános, de az életkorral bizonyos fokig arányos: a csecsemők a legfogékonyabbak irántuk. Jegyezzük meg jól: *hogyan náthás, vagy torokgyulladásos felnőtt vagy gyermek fertőz meg egy csecsemőt, úgy nála nemcsak nátha vagy torokgyulladás léphet fel, hanem ugyanez a fertőzés nála az életét is kioltó legsúlyosabb tüdőgyulladást, fulgyulladást, vagy egyéb betegséget okozhat.* Ne feledjük el soha és a csecsemő gondozása, egészségének megvédésekor lebegjen ez a körülmény mindig szemünk előtt.

Azért szeretnénk az úgynevezett meghüléses betegek fertőző voltának tényét különösen jól emlékeztetve vénsni olvasóinknak, mert igen sajnálatos, a nagyközönség a meghülés szerepét általában túlbecsüli, a fertőzés veszedelmét pedig gyakorlatilag lebecsüli. Nagyon helytelen a testfelület feleslegesen és hirtelen lehűteni de még sokkal helytelenebb magunkat vagy másokat elkerülhető fertőzésnek kitennünk. Gyakran még intelligens és igen gondos anyák is helytelenül, túlzással védik csecsemőiket a meghüléstől. Olyan módon öltöztetik, takargatják, hogy az már egyenesen ártalmára van a csecsemőnek. Nem merik kellően kiszellőztetni csecsemőjük szobáját, nem merik a szabadba vinni és ezzel megvonják tőle a tiszta, friss levegő egészségét megőrző, ellenállást fokozó áldását. Ezzel szemben ugyancsak az anyák a fertőzés veszedelmétől nem féltik csecsemőjüket. Ha ők maguk náthásak, rálehelnek, sőt ráköhögnek csecsemőjükre, megtörlik arcockáját, sőt száját azzal a zsebkendővel, amit esetleg néhány perc előtt maguk használtak, megengedik, hogy a léguruthuruban megbetegedett családtagok, sőt idegenek a közvetlen közelébe

jöjjenek, sőt föléje hajoljanak, arca megfogassák, kezét megfogdossák. Mivel jól tudjuk, hogy a fertőzés a lehetőleg, köhögéssel, tüsszentéssel terjed, az egyedüli helyes álláspont a következő: tekintet nélkül társadalmi szokásokra, családi és rokoni érzékenykedésekre, náthásat, torokfájóst, köhögőst éppen úgy ne engedjük a csecsemő szobájába és még a szabadba se engedjük a közelébe, mintahogyan egyéb fertőző betegségben szenvedőt nem engedünk hozzá.

A védekezésnek mindezen elvei lényegükben természetesen gyermekekre és felnőttekre is érvényesek, tartásuk azonban a csecsemőkorból fokozottan fontos. Az életnek megmentett minden egyes csecsemő a nemzet élettörzsét gyarapítja. Tehát nagyon indokolt, hogy a csecsemőket fenyegető ez időszerű veszedelemre a figyelmet felhívjuk.

Könyv és Kultúra

„Mindenki könyve”

Joggal mondhatjuk a minap megjelent „Világi apostolkodás” vezérkönyvéről, hogy ez a könyv minden katolikusként a „könyve”. A világi apostolkodás kézikönyve Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímásának előszavával Mihalovics Zsigmond szerkesztésében, Fekete Márton, dr. Halász Pál, Jámbor Dező, dr. Kiss István, Molnár Frigyes, Nagy Miklós, dr. Nádas Zoltán, dr. Sprenger Mercedes és Velösy Elek közreműködésével készült el, Magyarország hercegprímása bevezetőjében többek között a következőket írja: „Valóban nincs a magyar katolikus ember egyéni és közösségi életének olyan ága, melyre ez a kézikönyv ki ne terjedne, amikor az Actio Catholica mibenlétét, szervezetét s működését, továbbá annak alappilléreit, az egyházközösségek és a katolikus egyesületek, valamint ezek idevonatkozó szerepét és működését ismerteti s ezzel a világi apostolokat magasztos hivatásukra felkészíti.” Elmondhatjuk erről a könyvről, hogy már régóta szüksége volt a magyar katolizmusnak a mindenki könyvére”, amelyik irányít, az élet minden megnyilvánulására vonatkozólag. A világi apostolkodás kézikönyve pótolja a rengeteg hiányt, ami a magyar katolikus életben minduntalan kiütözik. Mi hiányzik a katolikus táborban? Nem a jóakarát hiányzik, hiányzik a felkészültség. Hiányzik a katolikus törekvések, eszközök, intézmények, utak ismerete. Ezért nem tudunk ehol kellő szakszerepességgel, öntudattal, eréllyel felépíteni. Ezért akadunk meg terveink munkánk közepén, vagy kezdetén. — Rengetegen szeretnénk manapság hitükért valamit tenni, embertársainkért, az erős Magyarorszáért, a katolikus vonalon, de ezek nem tudják, hogyan kezdjenek hozzá. Mindezeket megmutatja a magyar katolikusok „mindenki könyve”, a világi apostolkodás kézikönyve. A 400 oldalas vezérkönyv nélkülözhetetlen kézikönyve kell, hogy legyen minden katolikusnak. Nemcsak néhány ezer vezetőnek. Mert az apostolkodás nemcsak néhány kiválasztott joga és kötelessége, nem is ritka cselekmény. A világi apostolkodás kézikönyve oldja meg a titkát a nagy tervszerű közös katolikus munkának. Ezért lett minden katolikus kézikönyve. — A Szent István Társulat kiadásában jelent meg. Kapható minden könyvkereskedésben.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Készleteket nem adunk vissza.

**SZANATÓRIUMBAN VONUL UTÓ-
 KURÁRA GLATTFELDER ÉRSEK.**
 Szeged. (MTI.): Néhány uappal eze-
 különböz lapokban olyan hirdások
 láttak napvilágot, hogy **Glattfelder Gyula**
 a kinevezett kalocsa érsek felegyházi
 és átveszi a kalocsa főegyházmegye
 kormányzását. A hír egészségi állapot-
 ra vonatkozó része helytálló, minthogy
 örvendetes javulás mutatkozott, az azon-
 ban nem olyan mérvű, hogy a főegyház-
 megye kormányzásának átvételére gondolni
 lehetne, sőt ellenkezőleg, kezelő-
 orvosra tanácsára utókurára egy szana-
 tóriumba vonul vissza Glattfelder Gyula.

**44 millió márka folyt be a január hó
 10-iki téli segélygyűjtésben Németor-
 szágból.** Berlinből jelentik: (MTI) A
 január 10-iki vasárnapi gyűjtésben a
 téli segélyakció javára 44.9 millió már-
 ka folyt be, vagyis 29 százalékkal több,
 mint a múlt évben.

**HÁROM FINN HADIÁRVA ELLÁ-
 TÁSÁT VÁLLALJA KECSKEMÉT.**
 Kecskemét. (MTI.) Kecskemét város
 kiigazítása az Egyesült Női Tábor moz-
 galom kérésére elhatározta, hogy a há-
 ború tartamára ellátja három finu
 hadiárva ellátását.

A Szent Vince intézet gyászja. Eger
 Klára, irgalmas nővér, volt szentjobb-
 lónő, életének 80-ik, szent hivatalosa-
 nak 63-ik évében 1943. január 27-én
 szeged városában az Urhoz költözött. Te-
 metése január 29-én délután 2 órakor
 lesz.

**VALLÁSOS EST A RÉTI REFOR-
 MÁTUS EGYHÁZREZSÉBEN.** Nagyvá-
 rad. Saját tud. A régi református egy-
 házrészen (Árpád vezér út 6.) szomban
 (január 30-án) este 6 órakor **Kovács Győző**
 tanár: „Kötelességeink és
 tervei” címen tart előadást. **Szabó Lajos**
 lelkipásztor folytatja „Jézus
 útja” című megkezdett sorozatos biblia-
 magyarázatát. Vasárnap ugyancsak a ré-
 ten egész napos ifjúsági konferencia lesz.
 Előadók: **Kiss B. Julia** országos titkár,
Nagy Gyula budapesti, **Csávós Sándor**
 bojti, **Szász Győző** biharpüspöki-lel-
 kések; **dr. Szűcsné Kovács Mária** és **dr.**
Boltz Dénes budapesti orvosok. Este 6
 órakor templomi ünnepély. Közreműköd-
 ik a **Sztáray Mihály** Énekkar és Zene-
 kar.

**A MEP Össi-telpi körzete értekezle-
 tet tart.** A MEP Össi-telpi körzete
 szombaton este 6 órakor a Propp ven-
 déglőben nagyszabású értekezletet tart,
 a párttagokat ezúttal is meghívja az
 elnökség. Az értekezlet tárgysorozatán
 szerepelnek a telep időszerű kérdései.

**BESZÜNTETTE A MUNKÁT 15
 ÉZER AMERIKAI SZABÓIPARI MUN-
 KÁS.** Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti:
 Az United Press newyorki jelentése szer-
 rint az amerikai női ruhakészítőipar
 15.000 munkása bérkövetelés miatt be-
 szüntette a munkát. Attól tartanak,
 hogy a sztrájkolókhöz további 85.000
 munkás csatlakozik.

Legegett egy boliviái újságpapota.
 Buenos-Airesből jelentik: (MTI) Mint
 La Pazból jelentik, Racón ismert boliviái
 lap papotáját tüvezés pusztította el.

Szovjet fogságba esett honvédeink
 sorsa felől csak a háború után lehet
 diplomáciailag érdeklődni. A MTI je-
 lentik: Előfordult esetekben kifolyólag,
 hogy az orosz fogságba került magyar
 katonák sorsáról felvilágosítás céljából
 egyesek a stockholmi magyar kö-
 vettséghez fordultak, illetékes katonai
 helyről közlik, hogy ez az eljárás téves
 és eredménytelen. Az orosz hadifogság-
 ba esett magyar katonák utáni diplo-
 máciai érdeklődés a háború tartama-
 alatt nem lehetséges.

ELJEGYZÉS. Szűcs Olga és Pék Fe-
 renc, Hangya körzetvezető. Bihardió-
 szeg jegyzesek. (Minden külön értesítés
 helyett.)

**Nem mozdult el csonttárgyított gaz-
 dai mellől a hűséges kutya.** Sepsis-
 szentgyörgyről jelentik: (MTI) Az al-
 bisi uton egy megfagyott férfit és egy
 megfagyott asszonyt találtak a járóke-
 lők. Megállapították, hogy Szabó Pál
 és felesége kézdímarkosfalvi lakosok
 tűzifáért voltak az erdőben, hóviharba
 kerültek, amelyből nem bírtak kimen-
 kulni és az ut szélén csonttárgyítottak.
 A járókelők figyelmét Szabó Pál kis-
 kutyája hívta fel. A kutya a holttestek
 mellől egy pillanatra sem távozott. —
 Szabó Pálnak kéthónapos leányka-
 juk maradt árván.

„HONVÉDEST” 1943 január 31-én délután 5 órakor a Református Kulturpalotában

„Feketén” cséplő parasztagdák a
 bíróság előtt. Nagyvárad. Saját tud. A
 nagyvárad-i törvényszék dr. Váradi ta-
 nácsa nagyszabású bűnper tárgyalását
 kezdte meg pénteken délelőtt. A per-
 nek ötven Orvisel közszékhelyi román
 parasztagdát a vádlottja, akik a bü-
 za és a rozsa cséplése alkalmával meg-
 hamisították a cséplési könyvet, vagyis
 „Feketén” csépeltek. A vádlottak védel-
 mért dr. Hasas Emil védő látja el, a
 terheltek vallomásaikat pedig Magda Já-
 nos törvényszéki tolmács fordítja ma-
 gyarra. A monstre per tárgyalása lá-
 punk zártkörűen még tart a ítélet előre-
 láthatóan csak a késő esti órákban
 várható.

**Felhívás a fényképező leányokhoz,
 fiúkhoz, cserkészekhez, diákokhoz.**
 Diák Foto szaklap felhívást bennete-
 ket, hogy fényképezőgépeiket állítsák
 nek nemcsak cél szolgálataiba és
 fényképezésükre is azoknak a harcoló
 honvédeknek családtagjainak, akik olyan
 szegények, hogy szaktényképezéshez
 menni nem tudnak, vagy olyan eldun-
 gott helyen élnek, ahová szaktényké-
 pész nem jut el s ajándékozzátok meg
 őket 1-1 ilyen képpel, hogy elküld-
 hessék azt a melege idegenbe. A ben-
 nünket védő hősök, ha elül a harc za-
 ja, elővehetik ezeket, a nekik oly ked-
 ves személyeket ábrázoló képeket és
 az orosz tél dermesztő hidegében is
 érezhetik néhány pillanatra a családi
 tűzhely melegét. Bajtársi Szolgálatunk
 pályázatot hirdet két képet készí-
 tek minden felvételről. Az egyiket aján-
 dkozzátok oda a harcoló honvéd csalá-
 djának, a másikat pedig küldjétek
 be szerkesztőségünkbe. Ez utóbbi hát-
 lapjára írjátok fel a családító nevét,
 titkos címét és tábori postája számát.
 Aki folyó év november hó 1-ig a leg-
 több ilyen képet küldi be, az elnyeri
 a Diák Foto Bajtársi Serlegét, a he-
 lyezették pedig fényképezési szakesz-
 közöket, szakkönyveket kapnak. A
 munkájuk jutalmául, Oklevelet minden
 résztvevő kap. Az oklevelet az iskola
 igazgatóságának, cserkész vagy levante
 parancsnokának kell küldeni.

**HÁROM HÓNAPI FOGHÁZRA ITÉL-
 TÉK PALATINUSZ JÓZSEFET.** Kolozs-
 vár. (A MOT. jelenti): A budapesti
 büntető törvényszék ítéletet hirdetett
 Palatinusz József hírlapíró, a Magyar-
 ság munkatársa ügyében, aki ellen a
 szabdkömvességgel kapcsolatos cikkei
 miatt indították rágalmazás címén eljá-
 rást. A bíróság Palatinusz Józsefet sajtó-
 útján elkövetett rágalmazás vétségé-
 miatt három hónapi fogházra ítélte.

**Ha gyomrát tulterhelte és ennek kö-
 vetkeztében émelygést és hányingort
 érez, igyék minél előbb egy pohár ter-
 mészetes „Ferenc József” keserűvizet,
 mert ez az egész táposatornát gyorsan
 és alaposan kitisztítja és csakhamar
 kellemes közérzetet teremt. Kérdezze
 meg orvosát!**

FELHÍVÁS. Felhívjuk a vas- és fém-
 ipari szakosztály kebelébe tartozó azon
 iparosok figyelmét, akik horganylemezt
 használtak, illetve ezideig igényeltek,
 hogy a beszolgáltatott horganyhulladék-
 ról szóló átvételi elismervényt a most
 következő igénylés alkalmával hozzák
 magukkal, mert ennek hiányában újabb
 horganylemez igénylésüket felvenni nem
 tudjuk. A vas- és fémipari szakosztály
 elnöke.

Délelőtt 11—1 óra között fogadja a lakáshivatal a közönséget

Felhívom a város közönségének fi-
 gyelmét arra, hogy az az intézkedés,
 amely szerint a városi ügyosztályok
 általában csak délelőtt 11—1 óráig fo-
 gadnak feleket, a Lakáshivatalra is
 vonatkozik. Ennélfogva figyelmezte-
 tem az érdeklődőket, hogy az ügyme-
 net zavartalanának biztosítása cél-
 jából a Lakáshivatal helyiségét csak
 11—1 óra között keressék fel.

Nagyvárad, 1943. január 26.

Dr. Soós István s. h.
 polgármester.

A levante-parancsnokság kérése

A nagyvárad-i levante-parancsnok-
 ság felkéri mindazokat a „hölgyeket”,
 akik a Főmáltóság Asszony „Honvéd
 családokért” folyó országos gyűjtésre
 részvételüket bejelentették, vagy a
 gyűjtésre kijelölték, február 2-án reg-
 gel 8 és fél 9 óra között a levante-
 parancsnokságon (Markovics-laktanya,
 Horthy Miklós-út 26.) megjelenni szí-
 veskedjenek, ahol utasításokat kap-
 nak a gyűjtésre vonatkozólag és átve-
 hetik a gyűjtőlevelet, valamint a bé-
 lyegeket.

2460 pengőt adományoz- tak a Carmen cipő-yári munkások a honvédek családjainak

A Nemzeti Munkaközpont Carmen
 cipő-yári csoportja a Főmáltóság
 Asszony által kezdeményezett gyűjtési
 mozgalomba szintén bekapcsolódott
 és a tegnapi napon az 1800-as csekk-
 lapon 2460 pengőt küldött el.

Amint értesülünk, a többi üzeme-
 ken is a legnagyobb lelkesedéssel
 folytatják a munkások a gyűjtést és
 megvagyunk győződve róla, hogy
 Nagyvárad magyar munkássága a
 Nemzeti Munkaközpont irányítása
 mellett most is, mint eddig, példamu-
 tatón ki fogja venni a részét a Fő-
 máltóság Asszony gyűjtési akciójá-
 ból.

A honvédesládokért. A nagyvárad-i
 ez. áll. népiénekek tantestülete Wallner
 Ferenc igazgató-tanító édesanyja halá-
 la alkalmából koszorúmegváltás címen
 a hadbavonultak hozzátartozói javára
 huszonegy pengőt adományozott.

Lóárverés. A honvéd tábori tü-
 zérosztály (Rulikovszky laktanya) 1943
 évi február hó 10. napján 9 órai kez-
 dettel nyilvános lóárverést tart. Árve-
 rére kerül egy darab fekete herélt 9
 éves idomított hamos ló.

**Már 630 gazdasági előjáró működik
 az országban.** A gazdasági előjárók
 hivatása, hogy a közigazgatást mentesít-
 sék a gazdasággal kapcsolatos munká-
 latoktól. A múlt év végéig 10 várne-
 gyében 630 gazdasági előjáró már meg-
 is kezdte működését, a többiek kikép-
 zése folyamatban van, március végéig
 minden nagyközségben és minden kör-
 jegyzőségi székhelyen munkába álla-
 nak. A tapasztalatok eddig nagyon
 kedvezőek, a gazdasági előjárók lelke-
 sedéssel és hozzáértéssel segítik a
 gazdaközönséget a termelés országos
 érdekeit szolgáló nagy munkájában.

Műsoros est a Katalin-telepen

Nagyvárad. A nagyvárad-i Katalin-telepi római katolikus Kulturház műkedvelői 1943. január 31-én, vasárnap, délután 4 órakor a Kulturház összes helyiségeiben műsoros estet rendeznek. Előadásra kerül Süt a nap című szimfónia. Rendező Acher Jakab. Műsor után tánc.

A N. M. K. Építőmunkások Dalkörének műsoros estéje

Vasárnap délután fél 5 órai kezdettel éjjel 11 óráig tartó műsoros estélyt tartanak az Építőmunkások Dalköre a Munkásotthonban, amelyre mindenkit magyar testvéri szeretettel meghív a rendezőség. A tiszta jövővel a Főméltóság Asszony gyűjtési mozgalmának alapja javára lesz elköltve.

Összvezetőségi ülést tart a Nemzeti Munkaközpont

Felkérjük a NMK-hoz tartozó összes üzemi megbízottakat és szakmai vezetőségi tagokat, hogy február 1-én, hétfőn este 7 órakor tartandó összvezetőségi ülésen pontosan megjelenni sziveskedjenek. *NMK titkárság.*

Szolgáltatós gyógyszertárak:

II. CSOPORT:

ARANYASZ gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
 FEHÉR KERESZT gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
 SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs I.) 19-29.
 MEGVÁLTO gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

RÁDIÓ

SZOMBAT, JANUÁR 30.
 Budapest I.

5.30 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
 10.15 A Rádózenekar műsorából.
 11.15 Gécz Barnabás zenekara.
 11.40 A Közellátásügyi miniszterium rádióelőadása.
 12.10 Országos Postászenekar.
 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 14.00 Farkas Józsa cigányzenekara.
 15.15 Polyamerők fuvószenekara.
 15.50 Voinovich Géza előadása.
 17.00 Pethes Ferenc osegése.
 17.10 Részletek a Gyáripari Szabadidő Szervezet január 24-i tarka estjének műsorából.
 18.20 Hangképek innen-onnan.
 19.05 Mindenből — mindenkinél.
 20.35 Ahogy Te akarod. Vigjáték egy felvonásban.
 21.00 Vidák József cigányzenekara.
 22.10 Táncczene.
 23.00 Balettzene.

Budapest II.

19.05 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felhívása.
 19.30 Romantikus mesterek.

Hirdessen a Magyar Lapokban

SPORT

Magyarország műkorcsolyázó bajnokai tartanak bemutatót szombaton és vasárnap az NSE Jégpályán

A Szekrényesi testvérpár, Botond Györgyi és Evi, továbbá a Molnár és Matusek pár helyezte kilátásba leövetelét

A múlt vasárnapi lágy idő keresztül huzta az NSE vezetőségének azt a számítását, hogy neves műkorcsolyázókkal bemutatót rendezzen Nagyvárad jégsportkedvelő közönsége előtt. Most pótolni szeretnék a mulasztásokat és a legnevesebb magyar műkorcsolyázókkal léptek érintkezésbe, hogy megnyerjék egy bemutatóra. Az eddigi levelezések alapján úgy áll a

helyzet jelenleg, hogy szombaton délután 3 órakor tartják meg a bemutatót, amelyen részt vesz a Szekrényesi-pár, Botond Evi és Györgyi, valamint a Molnár-Matusek-pár.

Ha a kassai verseny miatt nem kell a műkorcsolyázó bajnokoknak másnap délelőtt elutazni, úgy vasárnap délelőtt 11 órakor megismétlik bemutatójukat.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor,** Széchenyi, tér 6.
 órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Vasárnap délután budapesti csapatot látnak vendégül az NSE jégkorongozói

A nagyszerű formában lévő NSE jégkorongozóknak sikerült vasárnapra lekötöni egy pesti csapatot. Ez lesz az idén az első komoly erőpróba s így a jégsport iránt érdeklődőket

nagy várakozással tölti el a vasárnapi mérkőzés.

Vasárnap délután 3 órára tüzték ki a jégkorong-csapatát s az előjelek szerint igen szép jégsportnak lesz tanúja Nagyvárad sportkedvelő közönsége.

Férfi ruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei: Nótás kapitány, Jurik Julcsival

Jurik Julcsi első fellépése pénteken este lesz a *Nótás kapitány* című operetthez. Farkas Imre legszebb operettjének többi főszereplői: Márffy Vera, Telek Ica, Benkő Béla, Danis Győző, Szabó Ernő, Pákozdy Ferenc és Barsy Béla. A „Nótás kapitány” pénteken este premier bérletben, szombaton Á-bérletben, vasárnap este bérletszünetben kerül színpadra.

Szombaton délután negyed 4 órakor *olcsó helyárral nagy gyermek-előadás* a színházban. Színrekerül: *Babszem Jankó*, nagy gyermek-operett, sok-sok énekkel és tánccal. *Figyelem!* Gyermekeknek korra való tekintet nélkül a jegyváltás kötelező.

Vasárnap délután *Kovács Irén* fellépésével *Cirkusz hercegnő* c. nagyoperett kerül színpadra *olcsó helyárral*. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Hétfőn este, kedden délután és este, szerdán este **BULLA ELMA** fellépésével az „**ESKÜVŐ**” című színjáték kerül színpadra, mely a budapesti Vigszínház kimagasló sikeres műsordarabja volt az idényben. Az illusztris vendégművész partnerei: Kemény Gizella, Bakay Lajos, Fajk Rózsi és Pákozdy Ferenc lesznek. Mérsékelt emelt helyárral. Hétfőn este premier bérlet (ráfizetéssel), szerdán este Á-

bérlet (ráfizetéssel). A m. t. bérletközönség bérletjegyük felmutatása mellett páholynál 8 pengő, szőlőnél 2 P. körszéknél 1.30 P. ráfizetés mellett a színházi pénztárnál magkapják helyeikre szóló napi jegyüket vasárnap déli 12 óráig. Vasárnap délig ki nem váltott helyeket eladja a pénztár.

HETI MŰSOR:

Pénteken este: *Nótás kapitány*. (Jurik Julcsi első fellépése) premier bérlet.

Szombaton délután: *Babszem Jankó*. (Gyermek előadás.)

Szombaton este: *Nótás kapitány*, Á-bérlet.

Vasárnap d. u.: *Cirkuszhercegnő*.

Vasárnap este: *Nótás kapitány*. Hétfőn este, kedden délután és este, szerda este: *Esküvő*. (Bulla Elma fellépésével.)

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

LÉGOLTALMI KÖZLEMÉNYEK. A II. légoltalmi csoportba sorolt vagyontárgyak vezetői és parancsnokai részére a január 19-iki kelettel 54/1943. szám alatt február 1-re hirdetett tanfolyam a honvédelmi miniszter ur rendeletére ke-
 eőbbi időpontra halasztódik el. *Légoltalmi Liga Nagyvárad-i Csoport Elnöksége.*

LAKÁSEPÍTÉSEK OLASZORSZÁGBAN. A Duce a közmunkaügyi miniszter jelenlétében fogadta Schiassi nemzeti tanácsost, az állami alkalmazottak családláház intézetének elnökét, aki részletesen beszámolt az intézet tevékenységéről. Mint a jelentésből kitűnik, az intézet 12.306 házat épített, összesen 71.158 helyiséggel. Az építkezési költségek kerekén 800 millió lírát tettek ki. Ezidőszerint 2910 ház építése van folyamatban, illetve tervbevéve. A Duce helyeslően vette tudomásul, hogy az intézet megfelelő időpontban a fasizmus 20 éves jubileuma alkalmából rendelkezésre bocsátott egymilliárd líra felhasználásával jelentékeny számú új házat épít. A Duce ezután fogadta a közoktatásügyi minisztert s ezen a megbeszélésen úgy döntött, hogy a negyedik Quadriennale (négyévenkénti kiállítás) az idén május 9-én nyílik meg és június 31-én zárul.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétele!

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol
 Tarján orás-ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185
 Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek
 Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Eladók regények Dr Baditz, Miskolc. 611

Angora fonal eladó. Timár-utca 1. 712

Ingatlan

Eladó sok ingatlan. Kölcsönök kaphatók betáblázásra. **Jelinek** ingatlaniroda. Teleki-u. 2. Irodai órák 9étől 2-ig. 625

Allást nyec

Szövmunkást keres Turul Szövőde. Árpádvezér-ut 47. 709

Hülön léle

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab műszerésznel. Kossuth-utca 5.

Házhoz megyek fehérműt javítani szépen és olcsón. Rózei, Csáky István-utca 24.

Jó kézírással másolókat vállalkozó Cím a kiadóba kérem.

Központban jól bevezetett fodrászüzlet átadó, vagy a berendezés eladó. Cím a kiadóban. 710

Elveszett

Elveszett kis utazótáska iratokkal Szacevay és Rövid-utca sarkán. Megtaláló 10 pengő jutalomért hozza kiadóhivatalba. 706

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
 Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.